

**Dlui Ion Chicu,
Prim-ministru al Republicii Moldova**

Copie: Dnei Viorica Dumbrăveanu,
Ministru al Sănătății, Muncii și Protecției Sociale

Copie: Dnei Anna Akhalkatsi,
Director al biroului Băncii Mondiale în RM

Copie: Dlui Igor Pokanevych,
Reprezentantul OMS și șeful Biroului OMS din RM

Domnule Prim-ministru,

Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate (Centrul PAS) își exprimă îngrijorarea cu privire la faptul că din 27.12.2019 avertismentele de sănătate, prevăzute de legea nr.278/2007 privind controlul tutunului, nu se aplică în raport cu produsele din tutun și produsele conexe destinate vânzării în magazinele cu regim duty-free. În opinia noastră, exceptarea aplicării avertismentelor de sănătate asupra produselor din tutun comercializate în magazinele cu regim duty-free nu numai că subminează eforturile Guvernului de a implementa măsuri eficiente executive, administrative și/sau de altă natură de control al tutunului, dar creează riscuri de neconformare cu angajamentele asumate prin Acordul de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare (AID) în vederea implementării Proiectului „Modernizarea sectorului sănătății în Republica Moldova”.

În conformitate cu Legea nr.292/2018 care a aprobat amendamentul la Acordul de finanțare ”Operațiunea de Modernizare a Sectorului Sănătății” dintre RM și AID din 11 iulie, 2014, Creditul pentru Program Nr. 5469-MD și Creditul pentru Proiect Nr. 5470-MD, Moldova s-a angajat ca pe orice pachet unitar și pe orice ambalaj exterior al produselor din tutun, autohtone sau de import, plasate pe piață să fie imprimate avertismente de sănătate. Conform acestui amendament, aprobat prin Legea nr.292/2018, debursarea 323,500 DST este legată de realizarea următorului indicator: *”DLR#1.1: începând cu anul 2018, toate țigările importate și produse la nivel local, prezente pe piață, sunt în conformitate cu regulamentul privind etichetarea tutunului”*. Având în vedere că **magazinele cu regim duty-free sunt amplasate și în zona de intrare pe teritoriul RM** și acestea comercializează mărfuri persoanelor care intră în țară, **pe piața internă sunt plasate produse din tutun și produse conexe fără avertismentele de sănătate** prevăzute de Art. 15, 16, 17, 17¹, 23 din Legea nr.278/2007 privind controlul tutunului, precum și de Regulamentul sanitar privind avertismentele de sănătate și etichetarea produselor din

tutun, a tutunului destinat rulării în țigarete și a produselor conexe, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.613 din 01.08.2017. Astfel, Republica Moldova nu va realiza indicatorul din Acordul de finanțare cu AID și va rata debursarea 323,500 DST prevăzută în Acordul de finanțare dintre RM și AID, în vederea implementării Proiectului „Modernizarea sectorului sănătății în Republica Moldova”.

Totodată, excepția de aplicare a avertismentelor de sănătate asupra produselor din tutun și produselor conexe comercializate în magazine cu regim duty-free amplasate și în zona de intrare pe teritoriul Republicii Moldova generează inechități pentru agenții economici de pe teritoriul țării, unde aceleași produse din tutun și produse conexe sunt comercializate în regimuri diferite și astfel se creează o concurență neloială prin scutirea aplicării avertismentelor de sănătate, aplicate în cazul mărfurilor comercializate în regim duty-free la intrarea în țară.

De consemnat că scutirea aplicării avertismentelor de sănătate pentru produsele din tutun și produsele conexe destinate vânzării în magazine, baruri și restaurante cu regim duty-free a creat condiții oportune pentru contrabanda și comerțul ilicit cu țigarete ieftine. Contrabanda provoacă daune grave societății prin faptul că subminează sistemul de impozitare a produselor din tutun, reduce prețul mediu la țigarete și face fumatul accesibil pentru tineri și persoanele cu venituri mici, care, în situație contrară, ar putea renunța la fumat. Și mai grav este că veniturile obținute din contrabanda cu produse din tutun ajung la grupările criminale. Din cauza contrabandei scad sensibil și veniturile la bugetul de stat, care este o resursă importantă pentru finanțarea măsurilor de control al tutunului și altor acțiuni de sănătate publică.

În aceste circumstanțe de alertă reală, Domnule Prim-ministru, vă solicităm întregul sprijin al dumneavoastră și al Guvernului Moldovei pentru punerea în aplicare deplină și promptă a Convenției-cadru a Organizației Mondiale a Sănătății privind controlul tutunului din 2003, inclusiv prin elaborarea și aprobarea unei hotărâri de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de lege care să elimine excepția de aplicare a avertismentelor de sănătate de pe produsele din tutun și produsele conexe comercializate în magazine, baruri și restaurante cu regim duty-free.

Semnat,

Director, Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate (Centrul PAS)